

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 29 februari 1944 kl. 3 em.

Utlåtande angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 4 av den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1943 ävensom tagit del av de hos styrelsen under nämnda år förda protokollen. Utskottet har därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1943.

Stockholm den 29 februari 1944.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 14.

T I L L R I K S D A G E N.

Jämlikt § 5 i Stadgar för riksdagsbiblioteket får styrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1943.

Bibliotekets verksamhet har under det gångna året fortgått på vanligt sätt enligt de i stadgarna givna bestämmelserna. Arbetet med insamlingen och katalogiseringen av materialet till Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1942 har utförts av förste bibliotekarien **F i n n A n d r e e n** intill dennes frånfälle den 23 maj 1942 och från nämnda datum av nuvarande förste bibliotekarien, friherre **B r o r G ö s t a C e d e r s t r ö m**, som även ombesörjt den slutliga redigeringen och utgivningen. Den 14 april avslutades tryckningen av årsbibliografien. Vidare har den i § 12 i Stadgar för riksdagsbiblioteket föreskrivna revisionen av boksamlingarna försiggått i vanlig ordning. *Allmän verksamhet.*

Under år 1943 ha för lånesökande framtagits sammanlagt 63,192 volymer. Härav ha utanför bibliotekets lokaler utlånats 13,796 volymer, nämligen till:

Riksdagen och dess utskott.....	762	volymer
Enskilda ledamöter av riksdagen	1,291	»
Statsdepartement	548	»
Kungl. kommittéer	1,091	»
Centrala ämbetsverk	2,265	»
Bibliotek och arkiv	975	»
Övriga statliga institutioner	639	»
Icke statliga institutioner, privata företag och sammanslutningar	1,079	»
Enskilda forskare	5,109	»
Utländska bibliotek	38	»

För lånesökande har riksdagsbiblioteket under år 1943 förmedlat lån från 20 inhemska bibliotek och arkiv.

Tillväxt. Den katalogiserade tillväxten av riksdagsbibliotekets bokförråd under år 1943 utgöres av 3,740 arbeten i 3,333 band och upptager en hyllängd av 64.76 meter. Cirka 500 volymer ha dessutom tillförts bokförrådet, men ha ännu ej hunnit katalogiseras.

Från svenska myndigheter och institutioner ävensom från enskilda författare och utgivare har biblioteket emottagit exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck.

Som givare ha dessutom 322 inländska och 29 utländska institutioner och korporationer samt 32 enskilda personer ihågkommit biblioteket (se vidfogade bilaga¹).

Biblioteket har sedan flera år tillbaka för sina boksamlingar förvärvat exemplar av sådana statliga betänkanden och sakkunnigeutredningar, som icke tryckas och ingå i serien Sveriges offentliga utredningar, utan endast utgivnas av departementen i stencilerade maskinskriftsupplagor i större eller mindre antal exemplar, avsedda för det statliga remissförfarandet. Dessa publikationer, som i många fall torde vara av stort värde icke minst för den framtida forskningen, ha emellertid dels varit ytterst svåra att uppspåra, då meddelande om deras utgivning icke lämnas, dels ock ofta icke varit möjliga att erhålla exemplar av, då upplagornas storlek beräknas fylla endast själva remissbehovet. Sedan överbibliotekarien i framställning till statsrådet Th. Bergquist den 24 februari hemställt om vissa arrangemang för ordnande av denna fråga för de större statliga bibliotekens vidkommande, utfärdades genom statsrådets förmedlan bestämmelser till samtliga departement, att från och med år 1943 vid stencilering av ifrågavarande arbeten 5 exemplar av varje sådant skulle ställas till bibliotekets förfogande, varav ett skulle ingå i dess egna samlingar och de övriga av biblioteket distribueras till

¹ Här ej tryckt.

kungl. biblioteket, de båda universitetsbiblioteken samt till Göteborgs stadsbibliotek, vilka alla tidigare på förfrågan uttalat önskemål härom. Ett icke obetydligt antal exemplar av tillgängliga tidigare betänkanden och utredningar ställdes samtidigt genom statsrådets välvilliga medverkan till bibliotekets disposition dels för eget bruk dels för vidare distribution.

Genom British Councils i Stockholm älskvärda tillmötesgående och ansträngningar har biblioteket lyckats erhålla icke blott så betydelsefullt och ofta efterfrågat tryck som engelskt parlamentstryck och engelska författningssamlingar från samtliga krigsåren utan även omfattande och svårlosta kompletteringar av sina engelska tidskrifter och serieverk från samma tidsperiod. British Council har även på annat sätt genom frivilliga bokgåvor riktat bibliotekets samlingar.

Från redaktör Valfrid Spångberg har biblioteket under året fått emottaga en större samling svenska politiska broschyrer från 1900-talet. Bokgåvan utgör ett värdefullt tillskott till bibliotekets redan förut omfattande samlingar av dylik litteratur.

Av bibliotekets exemplar av kongressbibliotekets i Washington tryckta lappkatalog har avdelningen statistik ur samlingarna utsöndrats och överlämnats till statistiska centralbyråns bibliotek, som även kommer att erhålla senare anlädande sådana katalogblad.

I skrivelse den 23 oktober anhöll statsrådet och chefen för kungl. ecklesiastikdepartementet, att styrelsen för riksdagsbiblioteket ville avgiva yttrande över riksbibliotekariens skrivelse den 24 augusti ang. anslag för utgivande av ett register till årgångarna 1926—35 av accessionskatalogen. Häröver har styrelsen den 29 oktober avgivit utlåtande.

Alderstillägg har från och med den 1 juli beviljats andre bibliotekarien *Sven Sernander* och extra befattningshavaren, fru *Gunnel Bohman*.

*Svar å
remisser och
skrivelser.*

*Organisa-
tions- och
löneför-
hållanden.*

Frågan om placering i högre lönegrad av bibliotekets amanuens tjänster har av styrelsen tagits under omprövning. Med hänsyn tagen till statsmakternas ekonomiska lönepolitik och dess allmänna strävan att undvika löneökningar har styrelsen funnit sådan uppflyttning för närvarande icke böra vidtagas.

Riksdagsbibliotekets personalförening med uppgift att tillvarata medlemmarnas ekonomiska och sociala intressen har under året bildats. Föreningen har anslutit sig till Lärda-verksföreningarnas nämnd.

Styrelse och tjänstepersonal. Inom bibliotekets styrelse ha under det gångna året inga förändringar skett.

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är följande att anföras. Som sökande till en den 5 november 1942 ledigförklarad andre bibliotekariebefattning hade vid ansökningstidens utgång anmält sig: förste amanuensen vid biblioteket, filosofie licentiaten Ivar Beskow, filosofie doktorn Lars Frykholm, filosofie licentiaten Håkan Fernholm, filosofie kandidaten, fröken Andrea Lindstedt samt Nils Evert Lundberg. Styrelsen beslöt den 11 februari 1943 att till andre bibliotekarie utnämna och förordna Beskow. Över styrelsens beslut inlämnade Frykholm till styrelsen den 24 samma månad till bankoutskottet ställda besvär. Jämlikt § 26 i Stadgar för riksdagsbiblioteket har styrelsen att till bankoutskottet däröver avgiva utlåtande, och beslöt styrelsen den 10 mars avstyrka besvären. Vid föredragning den 13 april fann utskottet icke skäl göra ändring i överklagade beslutet.

Vidkommande den genom nyssnämnda beslut ledigblivna amanuensbefattningen beslöt styrelsen den 18 juni, att icke för närvarande tillsätta nämnda befattning. Samtidigt beslöt styrelsen förordna extra befattningshavaren, fru Gunnel Bohman att tillsvidare uppehålla ifrågavarande befattning intill dess styrelsen vid början av år 1944 upptog frågan till förnyad behandling.

Till extra befattningshavare vid biblioteket har från och med den 1 april antagits filosofie licentiaten *Alf Sigvard Tryggve Byström*, som från nämnda datum varit förordnad såsom amanuens. Vidare har till extra befattningshavare från och med den 1 juli antagits vaktmästaren *Kurt Kristian Eriksson*, som varit förordnad såsom expeditionsvakt vid biblioteket under 2 månader och 29 dagar.

Under inträffade ledigheter och vakanser ha varit förordnade: förste bibliotekarien, friherre *Bror-Gösta Cederström* såsom överbibliotekarie under 1 månad och 15 dagar, andre bibliotekarien *Sven Sernander* såsom förste bibliotekarie under 2 månader och 28 dagar, andre bibliotekarien *Ivar Beskow* dels såsom andre bibliotekarie under 1 månad och 11 dagar dels ock såsom förste bibliotekarie under 2 dagar. Vidare ha extra befattningshavarna, amanuensen, fru *Gunnel Bohman* innehaft heltidsförordnande hela året och under denna tid varit förordnad såsom andre bibliotekarie under 1 månad och 3 dagar samt amanuensen *Tryggve Byström* innehaft halvtidsförordnande under 2 månader och 16 dagar och heltidsförordnande under 6 månader och 14 dagar samt under denna tid varit förordnad såsom andre bibliotekarie under 3 månader och 22 dagar.

Tjänstledighet har under året beviljats: andre bibliotekarien *Sven Sernander* under 12 dagar för sjukdom, amanuensen, fru *Gunnel Bohman* under 4 dagar för sjukdom samt under 5 månader och 3 dagar för havandeskap och barnsbörd, amanuensen *Tryggve Byström* under 3 dagar för sjukdom, expeditionsvakten *Georg Krause* under 1 månad för sjukdom samt extra ordinarie expeditionsvakten *Åke Fransson* under 6 dagar för enskild angelägenhet samt under 10 dagar för frivilligt skördarbete.

*Utgivna
skrifter.*

Genom biblioteket ha under året utgivits: *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1942; Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1942* samt *Stadgar för riksdagsbiblioteket.*

Stockholm den 12 januari 1944.

NILS ALEXANDERSON.

KNUT PETERSSON.

FRANS SEVERIN.

ERIK WINGE.